

Stowarzyszenie Mieszkańców Wapienicy – Pan Zbigniew Konieczny

Sądzę, iż tematów dotyczących: typu spalarni (który jak się wydaje, de fakto został określony wraz z pomysłem jej budowy) oraz strumienia odpadów jak i samego wysypiska nie należy dalej kontynuować. Kwestie typu: dlaczego na wysypisku, niezgodnie z przepisami zalegają opony? , dlaczego stada ptaków (głównie rybitw!) wyjadają rzekome odpady budowlane oraz czy im to nie zaszkodzi ? , czy ten kompost jest lecz go nie ma lub czy go nie ma ale jest ? -i to tak od 9 lat, należy chyba pozostawić właściwym organom.

Trudno nie odnieść się do podnoszonych powyżej tematów, a w szczególności do sugestii o wydzwisku pejoratywnym dotyczącym składowiska odpadów:

1. Na składowisku nie zalegają opony, ale są wykorzystywane do dodatkowej ochrony uszczelnienia syntetycznego dna niecki składowiska (folii izolacyjnej) przed uszkodzeniem mechanicznym. Takie wykorzystanie opon jest zgodne z prawem (tj. ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach - Dz. U. z 2020 r., poz. 797 ze zm., rozporządzeniami wykonawczymi oraz posiadanymi decyzjami administracyjnymi). W przypadku ZGO wykorzystuje się w ten sposób do 60 ton odpadów opon rocznie, które ze względu na rodzaj, wielkość itd. nie nadają się do wykorzystania w cementowni itp., do których trafia rocznie ponad 500 ton.
2. W okresie migracji (szczególnie gdy jest chłodno) na składowisku pojawia się przejściowo ptactwo, co jest związane przede wszystkim z tym, że teren ten jest zamkniętą enklawą i lokalną „wyspą ciepła”. Oczywiście jest też łatwiej o pożywienie, bo w składowanym na składowisku balaście znajduje się resztkowa organika (zgodnie z prowadzonymi badaniami morfologii odpadów jest jej do kilku procent). A tak na marginesie, na składowisku do tej pory nie zaobserwowano ptaków z rodzaju rybitwa. W trakcie wizyty w ZGO dominował gatunek mewy śmieszki (*Chroicocephalus ridibundus*) oraz mewy pospolitej (*Larus canus*). Jak tylko zrobi się ciepło gatunki te znikną. Są to gatunki wszędobylskie.
3. Nie bardzo rozumiem o co chodzi w sugestiach dotyczących kompostu? Zakład produkuje 2 rodzaje kompostu – certyfikowany KompoBiBi i bez certyfikatu z odpadów kuchennych, wykorzystywany do rekultywacji składowiska odpadów. W pierwszych trzech miesiącach tego roku sprzedano 65 ton kompostu certyfikowanego, z czego 25 ton w marcu wyczerpując tym samym przygotowaną do tego celu ubiegłoroczną partię produktu. W tym zakresie obserwuje się duży wzrost zainteresowania, gdyż przez cały ubiegły rok udało się sprzedać łącznie 100 ton. W okresie zimowym ilość odpadów tzw. zielonych jest niewielka i są to głównie gałęzie, resztki bylin itp. Odpady te wykorzystywane są głównie jako materiał strukturalny dla procesu kompostowania odpadów kuchennych, które dominują w tym okresie i praktycznie struktury nie zawierają. Z przedmiotowych odpadów wytworzono blisko 3000 ton kompostu wykorzystanego do rekultywacji składowiska odpadów, co widać nawet na zdjęciach satelitarnych Zakładu.

4. Organy kontrolne obecne są w Zakładzie co roku. Ewidencja odpadów i monitoring wizyjny jest dostępny dla tych organów online. Ponadto ZGO podlega audytom zewnętrznym, a prowadzone przez Zakład działania są zgodne z prawem, dlatego jesteśmy postrzegani od 9 lat jako jeden z najlepszych Zakładów tego typu w kraju.

Dla mieszkańców Wapienicy oraz sąsiednich osiedli i gmin istotne są następujące sprawy:

1) Pojawiły się informacje o zdegradowanym środowisku wokół jednej z holenderskich spalarni. Skażona została totalnie okolica w promieniu 2km. Ponieważ w Wapienicy oraz Międzyrzeczu, w tej odległości, od istniejącego komina byłej elektrociepłowni znajdują się bloki oraz domy mieszkalne, pojawia się pytanie: z jak dużego obszaru zostaną wysiedlone osoby tam zamieszkałe oraz na jakich warunkach?

W przywoływanym przykładzie spalarni Restoffen Energie Centrale w Harlingen donoszono, iż badania wykazały, że stężenie dioksyn przekraczało 2,5 pg TEQ/g tłuszczu jaj (2,5 pikograma/gram). Maksymalny poziom zawartości dioksyn w środkach spożywczych w Unii Europejskiej reguluje Rozporządzenie Rady (WE) nr 2375/2001 z dnia 29 listopada 2001 r. zmieniające rozporządzenie Komisji (WE) nr 466/2001 ustalające maksymalny poziom zawartości niektórych zanieczyszczeń w środkach spożywczych. Zgodnie z tym rozporządzeniem dopuszczalne poziomy zawartości dioksyn w kurzych jajach i produktach jajecznych wynoszą 3 pg WHO-PCDD/F-TEQ/g tłuszczu.

Trzeba zwrócić uwagę na sytuację występującą obecnie w Polsce, szczególnie w rejonach, gdzie nie funkcjonują spalarnie odpadów. Przeprowadzane w Polsce badania wykazały, że stężenia dioksyn w jajach kurzych w Rabce osiągało 9,5 pg TEQ/g tłuszczu. Autor badań, prof. Adam Grochowalski z Politechniki Krakowskiej wskazywał, że „przekroczenia te wynikają z procesów spalania, oznacza to, że to co wylatuje z kominów ma wpływ na to, co spożywane jest w codziennej diecie”¹.

Ponadto, jak już wielokrotnie podkreślałem, ochrona środowiska i ludzi to priorytet przy projektowaniu i funkcjonowaniu Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów. Obiekty te wyposażone są w instalacje oczyszczania spalin, które wychwytyją i unieszkodliwiają zanieczyszczenia i toksyczne związki, zgodnie z najlepszymi dostępnymi technikami (BAT – Best Available Techniques). W efekcie, emisja zanieczyszczeń w spalinach jest na minimalnym poziomie, o wiele niższym od dopuszczalnych wartości określonych

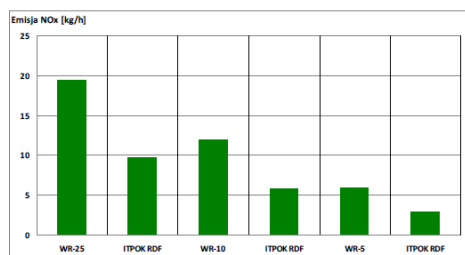
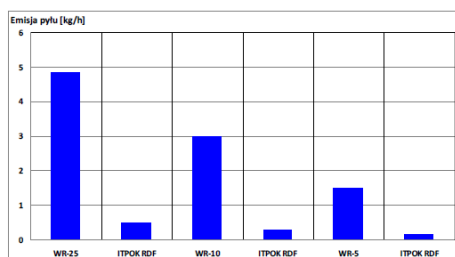
¹Cytat pochodzi z badań, które zostały zlecone przez Krakowski Alarm Smogowy w Laboratorium Analiz Śladowych Politechniki Krakowskiej. W ramach zlecenia wykonano badania zawartości dioksyn oraz związków z pokrewnej grupy polichlorowanych bifenyli w żółtkach kurzych jaj. (<https://www.gramwzielone.pl/trendy/20476/skutki-smogu-poziom-dioksyn-w-jajkach-przekroczony-4-krotnie>)

w Rozporządzeniu Ministra Klimatu z dnia 24 września 2020 r. w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów (Dz. U. z 2020 r., poz. 1860). Spaliny są przez cały czas monitorowane przez system analizatorów spalin.

Dodać należy, iż działająca na terenie Bielska-Białej elektrociepłownia emituje znacznie większą ilość poszczególnych substancji do atmosfery niż Instalacja Termicznego Przekształcania Odpadów, a nikt nie mówi o wysiedlaniach okolicznych mieszkańców – co więcej - w pobliżu (niepełna 300 metrów od komina elektrociepłowni) budowane są nowe budynki mieszkalne. Dodatkowo warto wskazać - na przykładzie Krakowa - że w rejonie ekospalarni powstają nowe osiedla mieszkalne.

Poniżej przedstawiam opracowanie dr hab. inż. Grzegorza Wielgościńskiego z Politechniki Łódzkiej obrazujące porównanie emisji z typowych kotłów ciepłowniczych opalanych węglem i spalarni RDF.

Porównanie emisji z typowych kotłów ciepłowniczych opalanych węglem i spalarni RDF

Standardy emisyjne	Jednostka	Kocioł WR	ITPOK RDF
SO ₂	mg/m ³ _u	1300	50
NO _x	mg/m ³ _u	400	200
Pył	mg/m ³ _u	100	10

25

Jednocześnie informuję, że z dotychczasowych doświadczeń innych miast nie wynika również konieczność wypłaty odszkodowań, bowiem nie wystąpił spadek wartości nieruchomości. Ponadto zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego

analizowany obszar położony jest w strefie przemysłowej, co więcej funkcjonowała już na nim, jak Pan zauważył, elektrociepłownia.

Reasumując informuję, że nie przewiduje się wysiedlania okolicznych mieszkańców.

2) Co prawda w tzw. "Planie wielokryteryjnym" założono oddziaływanie planowanej spalarni na środowisko w nieznacznym czy też znikomym stopniu, więc nie zostało wykluczone całkowicie, a relatywizm takich określeń budzi uzasadnione obawy i wątpliwości.

Tu pytanie: czy planowane są jakieś prace, badania (a jeśli tak to jakie?) o charakterze inwentaryzacyjnym, które w przyszłości pozwoliłyby na porównanie np. kondycji populacji rzęsorka rzeczka, zębiełka karliczka czy też zanieczyszczeń gleby?

Populacja rzęsorka rzeczka oraz zębiełka karliczka w Polsce ma się dość dobrze. Teren, na którym miałyby powstać ITPO jest terenem przemysłowym, a sama instalacja nie powinna stanowić zagrożenia dla tych ryjówkowatych. Zresztą w przypadku podjęcia decyzji o jej budowie niezbędny będzie raport oddziaływania instalacji na środowisko, w tym florę i faunę.

W zakresie zanieczyszczenia gleb to obecne przepisy wymagają, aby przed uruchomieniem instalacji został wykonany tzw. raport początkowy (badanie zanieczyszczenia gleb i wód podziemnych), który będzie stanowił swego rodzaju fotografię jakościową tego obszaru. Następnie w trakcie eksploatacji badanie takie są cyklicznie powtarzane. Wykonywane są również po jej zakończeniu eksploatacji instalacji oraz dokonywana jest ocena tego jak instalacja wpłynęła na wody podziemne i glebę (grunt.)

3) Jak i na jakich zasadach ma się odbyć planowane referendum? Czy uprawnione do głosowania będą osoby zamieszkałe w bliskiej, określonej odległości, od planowanej spalarni, tak jak mieszkańcy gmin Jasienica i Jaworze, czy też to mieszkańcy Straconki i innych odległych osiedli zadecydują o warunkach bytowania tych skazanych na takie sąsiedztwo?

Zasady oraz sam przebieg referendum zostały określone w ustawie z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 741). Zgodnie z art. 3 przedmiotowej ustawy w referendum mają prawo brać udział osoby stale zamieszkujące na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego, posiadające czynne prawo wyborcze do organu stanowiącego tej jednostki, natomiast zgodnie z art. 9 ustawy uchwałę w sprawie przeprowadzenia referendum podejmuje organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, czyli w tym przypadku Rada Miejska w Bielsku-Białej.

Z uwagi na fakt, iż Prezydent Miasta zapowiedział przeprowadzenie referendum gminnego, tj. obejmującego obszar Gminy Bielsko-Biała, to mieszkańcy Gmin Jasienica i Jaworze nie będą w nim mogli wziąć udziału.

Podkreślić należy, iż referendum jest ważne jeżeli wzięło w nim udział co najmniej 30% uprawnionych do głosowania (wg stanu na dzień 12 listopada 2020 r. około 39 tys. osób), natomiast jego wynik jest rozstrzygający jeżeli za jednym z rozwiązań w sprawie poddanej pod referendum oddano więcej niż połowę ważnych głosów.